

enhver følgende partiel Lovgivning paa dette Gebeet, at en saadan med fornøden Tydelighed og Eftertryk erklærer sig for partiel og foreløbig; Saameget synes dog Medlemmerne af de „anerkjendte Troestfands“ og navnlig af „Folketirken“, iblandt hvilke der nu snart i en Menneske-Alder i forskjellige Collisionss-Tilfælde har været fordret Religions-Frihed, medens Staten i nogle af dem vedblev at nægte samme, at kunne vente af en Lov, der iler med at sikke den udenfor disse Samsund staaende Minoritets Frihed, at den udtryffeligen vedgaaer sin Utilstrækkelighed for Folket i det Hele og peger hen til, hvad ogsaa de ifølge Grundloven ere berettigede til i en nær Fremtid at vente indført i Rigets Lovgivning. Og paa Grund heraf skal jeg derfor, næst de Andringer, jeg iøvrigt maa ansee for nødvendige, endnu navnlig tillade mig at foreslaae den nedenfor antydede Forandring i Lovens Benævnelse.

Saaere betænkeligt er det dernæst, at det foreliggende Lovforslag, saavidt skjønnes, drager en aldeles vilkaarlig, for ikke at sige partiff, Grændse imellem de Tilfælde, i hvilke det iler med at sikke Friheden og at bortfjerne enhver borgerlig Tvang i religiøse Anliggender, og andre ligesaa vigtige og nok saa hyppigen forekommende Tilfælde, hvor det lader Tvangen blive staaende. Er Forslaget i sin nærværende Indskrænkning, hvad der vel neppe med Grund vil kunne bestrides, ikkun forsaavidt at retfærdiggjøre og at have, som det maa erkjendes for en midlertidig Nødhjælp, hvorved de meest paatrængende Bænkeligheder og Collisioner imellem den ældre Lovgivning og Rigets Grundlov for Diebliffet skulle staffles tilside, saa forstaaer det sig vistnok af sig selv, at det indtil en vis Grad maa komme an paa et Skjøn eller en temmelig subjectiv Burdering af Tidens Tegn og Diebliffets religiøse Bevægelser, hvorvidt lovbestemt Hævdelse af Religions-Friheden uopsætteligen maa indtræde netop paa dette eller hiint Punkt, medens den i Henseende til adskillige andre Punkter vel endnu kunde taale nogen Opsættelse. Og forsaavidt vilde det vistnok ikke være nogen afgjørende Indvending imod samme, at der lod sig anføre Udskilligt, deels for at opsætte Lovens Afgjørelse af enkelte Tilfælde, som her ere medtagne, deels for at

tage udtryffeligt Hensyn til nogle Tilfælde, som her ere forbigaede. Men noget ganske Andet er det unægteligen, naar det ved nøagtigt Eftersyn viser sig, at der igjennem hele Forslaget er taget et temmelig omhyggeligt, hist og her maastee endogsaa smaaligt, Hensyn, udelukkende til saadanne religiøse Stemninger og Tilstande, der i vort Fædreland først ere komne tilstede i de seneste Aar, og som ligefrem og ubetinget sjerne sig fra de hidtil her bestaaende religiøse Samsunds Lære og Betskjendelse, medens der ifølge Forslaget, som det foreligger, aldeles ikke skal foretages Noget til idetmindste at indskrænke Anvendelsen af borgerlig Tvang paa det religiøse Gebeet for alle deres Bedkommende, der hidtil have regnet sig eller ere blevne regnede til den forrige Statskirke eller til et af de øvrige anerkjendte Samsund. En saadan Inddeling af samtlige Rigets Indbyggere i tvende store Afdelinger, af hvilke den ene muligt hastigen maa sikkes fuldkommen Religions-Frihed, den anden derimod indtil videre og i det Ubestemmelige skal kunne finde sig i alle de Indskrænkninger i dens Religions-Frihed, som fra en tidligere Tingenes Orden ere gaaede over til vor Tid, maa vistnok allerede fra først af vise sig som yderst paafaldende og høist betænkelig. Men i sin hele Ubillighed viser den sig først da, naar man derhos lægger Mærke til, at det er den uhyre Majoritet af Landets Borgere, der saaledes, medens man sørger for en sammenligningsviis næsten forsvindende Minoritet, henvises til Fremtiden i Henseende til Bortkaffelsen af de Tvangs-Bestemmelser, som fra Statskirken af endnu bestaae iblandt os; at den Tvang, der, tvertimod Statskirkens egen høitideligt udtalte Lære, ifølge Forhold, der her ikke skulle udvikles, bestod i samme og endnu bestaaer i Folketirken, netop er det, som har foranlediget de fleste Udtrædelser af samme og de mange næsten ganske individuelle religiøse Bevægelser, medens Bedkommende uden saadan Tvang mangen Gang ret vel vilde have kunnet fundet Tilfredsstillelse i selve Folketirken og indenfor Kredsen af de forskjellige Ansættelser, som den er istand til at omfatte; og endeligen, at der navnlig iblandt Folketirkens Medlemmer allerede i et Tidrum af over 25 Aar har været